

Verkennd Ecologisch Onderzoek Elzenbroek 1, 3 en 6 Reeuwijk

Concept

Uitgave: november 2018

Watersnip-rapport 18A064

Colofon

Titel	Verkennend Ecologisch Onderzoek Elzenbroek 1, 3 en 6 Reeuwijk
Status rapport	Concept
Projectnummer	18A064
Datum uitgave	November 2018
Samengesteld door	Brigit van Dam, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies Meia Domburg, medewerker Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Belangenbehartiging Greenport regio Boskoop Italiëlaan 3 2391 PS Hazerswoude-Dorp
Contactpersoon opdrachtgever	dhr. W.P. Kaandorp (IntROview B.V.)

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	TOETSINGSKADER	5
2.1	EUROPESE RICHTLIJNEN	5
2.2	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING	5
2.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)</i>	5
2.2.2	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>	8
2.2.3	<i>Visie Ruimte en Mobiliteit (geconsolideerd 2018) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)</i>	9
3	LOCATIEBESCHRIJVING	11
3.1	HUDIGE SITUATIE	11
3.2	PLANNEN	11
4	RESULTATEN ONDERZOEK	13
4.1	METHODE	13
4.2	FLORA	13
4.3	FAUNA	13
4.3.1	<i>Vogels</i>	13
4.3.2	<i>Vissen</i>	14
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	14
4.3.4	<i>Reptielen</i>	15
4.3.5	<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	16
4.3.6	<i>Vleermuizen</i>	17
4.3.7	<i>Overige soorten</i>	17
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
5.2	ALGEMENE ZORGPLICHT	21
6	BRONNEN	23

1 Inleiding

In verband met a) het saneren van een sierteeltbedrijf tussen Elzenbroek 1 en 3 om (bedrijfs)woningen mogelijk te maken en b) het schrappen van het agrarisch bouwvlak ten westen van Elzenbroek 6 te Reeuwijk is een ecologisch onderzoek nodig. Voor de geplande ontwikkelingen wordt een bestemmingsplan opgesteld.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Wet Natuurbescherming).
Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Wet Natuurbescherming);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In oktober 2018 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven, gericht op het voorkomen van schade.

2 Toetsingskader

2.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrictlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

2.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

2.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrictlijn en worden aangeduid als Natura2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura2000-gebied vallen. Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstoring effect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregimes soorten "Vogelrichtlijn (wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrictlijn" (wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime "andere soorten" (wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het

geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Het integreren van ecologische maatregelen in het plan kan een ontheffingsaanvraag voorkomen. Hierbij gaat het om het consolideren van het leefgebied van populaties. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade (zie figuur 1). Deze ecologische maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Figuur 1: Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming (Bron: www.regelink.net)

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich

elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

Toetsing Wet Natuurbescherming 2017

Het plangebied in Elzenbroek maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied of bijzondere provinciale natuurgebied.

Het plangebied ligt in de buurt van drie Natura2000-gebieden, waarvan de dichtstbijzijnde Natura2000-gebieden zijn: 'Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein' en 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck'. Deze Natura2000-gebieden liggen respectievelijk op 4,5 ten oosten en 7 km ten noordoosten van het plangebied. Het Natura2000-gebied 'De Wilck' ligt 10 km ten noordwesten van het plangebied.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein' zijn: Kleine Zwaan, Krakeend, Slobeend en Smient.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn: Noordse woelmuis, Bittervoorn, Gestreepte waterroofkever, Groenknolorchis, Kleine modderkruiper, Meervleermuis, Platte schijfhoren, Rivierdonderpad, Zeggekorfslak, Grote zilverreiger, Kolgans, Krakeend, Purperreiger, Rietzanger, Roerdomp, Smient, Snor, Zwarte stern en Zwartkopmeeuw.

De doelsoorten van het Natura2000-gebied 'De Wilck' zijn: Kleine zwaan en Smient.

Een deel van deze doelsoorten komt uitsluitend voor binnen het Natura2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend, Grote zilverreiger en Kolgans foerageren ook in de bredere omgeving van het Natura2000-gebied. Ten noorden van het plangebied aan de overzijde van een brede sloot zijn smienten waargenomen in het grasland. Deze locatie is zeer geschikt voor deze vogelsoort. Het plangebied zelf is door de afwezigheid van open grasland en moerasbiotopen niet geschikt als foerageergebied voor de genoemde doelsoorten.

De Smient is gedurende de najaar- en wintermaanden aanwezig in de directe omgeving van het plangebied. Werkzaamheden die veel geluid veroorzaken zoals heikwerkzaamheden kunnen enige tijd voor onrust zorgen. Deze werkzaamheden zijn echter van tijdelijke aard.

Geadviseerd wordt om geen heiwerkzaamheden uit te voeren in de winterperiode van november t/m februari, zodat aanwezige smienten dan niet verstoort worden. De bewoning van de huizen zal geen schade veroorzaken aan de aanwezige smienten. Door de brede sloot is er voldoende afstand tussen de woningen met tuin en het foerageergebied van de Smienten. Deze vogelsoort is de laatste jaren ook aanzienlijk minder schuw geworden.

Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura2000-gebieden zijn derhalve niet aan de orde.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

Er is geen sprake van het kappen van houtopstanden. De herplantplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

2.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland in de wet benoemd als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De NNN bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de NNN.

De natuur in de NNN is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de NNN zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van NNN-gebied (zie figuur 2). De ruimtelijke ingrepen die verband houden met de sloop van de bedrijfspanden en de bouw van de woningen zullen vanwege de ligging van het plangebied geen schade veroorzaken aan de NNN.

Op ongeveer 200 meter ten noordoosten van het plangebied ligt het natuurgebied, De Lansing. Dit waterbergingsgebied is in trek bij veel verschillende vogelsoorten, waaronder Watersnip, Rietgors, Waterral en diverse eendensoorten. Vanwege de afstand van het plangebied tot dit natuurgebied zal er geen schade veroorzaakt worden aan De Lansing.

Figuur 2: Overzicht van de nabijgelegen Natura2000 en NNN-gebieden t.o.v. het plangebied (rode contour) (bron: ruimtelijkeplannenzuidholland.nl, kaart 8)

2.2.3 Visie Ruimte en Mobiliteit (geconsolideerd 2018) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 9 juli 2014 is de Visie ruimte en mobiliteit (VRM) vastgesteld door de Provinciale Staten. Deze visie geeft op regionaal niveau invulling aan de ruimtelijke ordening en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer.

De belangrijkste doelen van deze nieuwe visie zijn:

- Ruimte bieden aan ontwikkelingen;
- Aansluiten bij de maatschappelijke vraag naar woningen, bedrijfsterreinen, kantoren, winkels en mobiliteit;
- Allianties aangaan met maatschappelijke partners;
- Minder toetsen op regels en meer sturen op doelen.

De Visie ruimte en mobiliteit bestaat uit; De Visie ruimte en mobiliteit, het Programma mobiliteit, het Programma ruimte en de Verordening ruimte 2014. Deze visie is geconsolideerd en in werking per 29 juni 2018.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld). Deze beleidsregel is opgenomen in de Visie ruimte en mobiliteit.

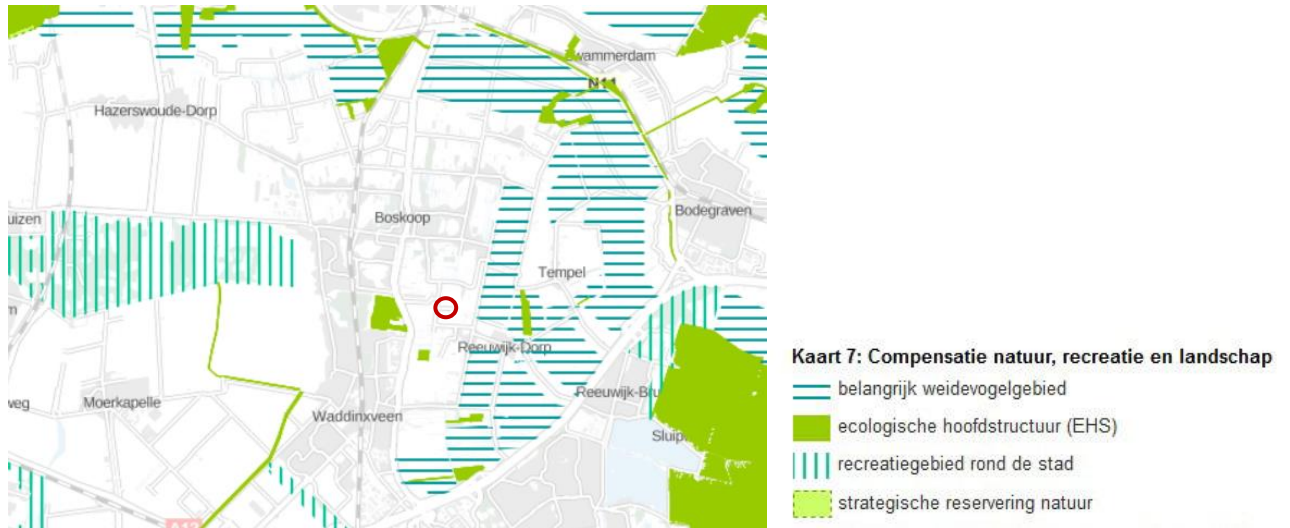
In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- de Ecologische Hoofdstructuur;
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatie plichtig.

Toetsing Visie Ruimte en Mobiliteit en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland

Bovenstaande elementen zijn in en rond het plangebied niet aanwezig. Er zal daardoor geen schade ontstaan door de geplande werkzaamheden.

Figuur 3: Ligging belangrijk weidevogelgebied t.o.v. het plangebied (rode contour) (bron: ruimtelijkeplannenzuidholland.nl, kaart 7)

3 Locatiebeschrijving

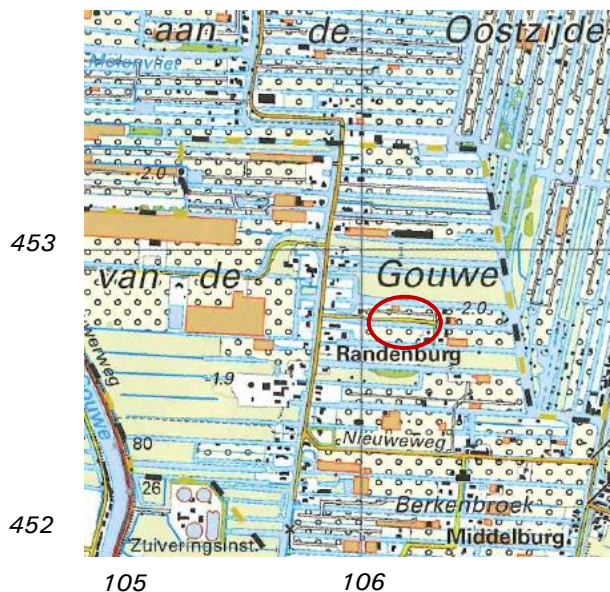
3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten: 106,452. Het plangebied omvat sierteelt op koude grond en kassen. Op het grondgebied tussen 1 en 3 staan kassen van glas en kunststof met gaasdoek. Op het perceel staat een houten schuur met golfplaten dak. In het kwekerijgebied wordt biologisch groente en fruit gekweekt. Het perceel ligt direct aan de Elzenbroek aan de noordkant van het perceel ligt een sloot. Aan de zuidkant van het perceel ligt het plangebied voor nummer 6. Hierin staan ronde kassen met een open bovenkant en er worden cultuurgewassen geteeld.

Tussen Elzenbroek 1-3 en 6 liggen een weg en een brede sloot.

3.2 Plannen

- Het saneren van een sierteeltbedrijf tussen Elzenbroek 1 en 3 in Reeuwijk. De intentie is om op het perceel 4 (bedrijfs)woningen te realiseren;
 - Ten westen van Elzenbroek 6 wordt het agrarische bouwvlak geschrapt, de woning blijft bestaan, de boogkassen zullen worden verwijderd.
- Er worden geen bomen gekapt binnen het plangebied. Rond de woningen wordt water gegraven.

Figuur 4: Plangebied (rode contour)

Figuur 5 en 6: Boven het plangebied tussen Elzenbroek 1 en 3, onder het plangebied bij Elzenbroek 6

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op vrijdag 19 oktober 2018 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tevens is hierbij middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

4.2 Flora

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende algemene plantensoorten aangetroffen zoals Kleine brandnetel, Herderstasje, Klein kruiskruid, Klein wilgenroosje en Grote kattenstaart. Er staan geen bomen binnen het plangebied. Wel staat her en der een enkele struik.

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, die vaak specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Het kwekerijgebied is te voedselrijk voor beschermde plantensoorten. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

Figuur 7: Eén van de kassen bij Elzenbroek 1 en 3

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied, zoals Smient, Brandgans en Kauw. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Wet Natuurbescherming. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet opzettelijk verontrust worden. Het veldbezoek vond plaats buiten het broedseizoen voor vogels. Er zijn daarom ook geen broedende vogels aangetroffen. Binnen het plangebied kunnen algemene vogelsoorten broeden, zoals Merel en Witte kwikstaart. Het is zaak de sloop- en opruimingswerkzaamheden te verrichten buiten het broedseizoen.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. De aanwezige kassen en schuur tussen Elzenbroek 1 en 3 zijn niet geschikt als broedlocatie voor de Huismus en/of Gierzwaluw, het glas van de kassen en het golfplaten dak zijn niet geschikt als locatie voor een nest. De aanwezigheid van nesten van de Huismus en Gierzwaluw kunnen worden uitgesloten.

Binnen het plangebied zijn geen nesten of nestgelegenheden aangetroffen van uilen en/of roofvogels. Het plangebied is ook niet geschikt voor deze vogelsoorten door de afwezigheid van opgaand groen. Jaarrond beschermde nesten van uilen en roofvogels worden daarom niet verwacht binnen het plangebied. Bij Randenburgseweg 16a, ten westen van het plangebied, broedt een Torenvalk in een nestkast. De Torenvalk wordt wel eens jagend waargenomen boven het weiland aan de noordkant van het plangebied. Dit jachtgebied blijft in tact.

4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat de Grote modderkruiper (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voor kan komen nabij het plangebied.

De Grote modderkruiper leeft in ondiepe wateren met een dikke modderlaag en veel waterplanten. De Grote modderkruiper verschuilt zich tijdens de dag en voedt zich tijdens de nacht met kleine ongewervelden zoals kreeftjes, muggenlarven, watervlooien, wormen en waterpissenbedden. In de sloot langs het plangebied zijn geen ondergedoken waterplanten aangetroffen. Hierdoor is deze sloot niet geschikt als leefgebied voor de Grote modderkruiper. De aanwezigheid van deze soort kan worden uitgesloten.

Er worden binnen het plangebied geen andere beschermde vissoorten verwacht.

4.3.3 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied. Er kan aangenomen worden dat Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander (allen wnb-andere soorten) voorkomen binnen het plangebied (0-1km). De Meerkikker (beide wnb-andere soorten) komt voor in de omgeving van het plangebied (1-5km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming in de Provincie Zuid-Holland.

Figuur 8: Smienten op het perceel ten noorden van het plangebied

Figuur 9: De sloot langs het plangebied tussen Elzenbroek 1 en 3

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Rugstreepad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De Alpenwatersalamander (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') komt voor in de omgeving van het plangebied (1-5km).

De Rugstreepad komt voornamelijk voor op zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Deze soort komt voor langs de Vreesterdijk, ten oosten van het plangebied.

Voor de voortplanting maakt de Rugstreepad gebruik van ondiepe plassen en poelen om haar eieren in af te zetten. De Rugstreepad maakt voor de overwintering gebruik van rommelhoekjes met opgeslagen stenen of van braakliggende zandhopen, waarin hij zich makkelijk kan ingraven. Binnen het plangebied zijn geen plassen en poelen aangetroffen die gebruikt kunnen worden als voortplantingslocatie. Tevens zijn er geen hopen zand of grond aangetroffen waar de Rugstreepad zich kan ingraven.

Op het moment dat de kassen gesloopt zijn en er binnen het plangebied (hopen) zand voor langere tijd braak komen te liggen, wordt het gebied wel aantrekkelijk als voortplantings- en overwinteringsgebied. De Rugstreepad staat erom bekend dat hij lange afstanden kan afleggen op zoek naar een geschikte overwinteringslocatie.

De Alpenwatersalamander leeft voornamelijk in bosrijke gebieden met zowel loof- als naaldbomen. Binnen het plangebied is geen bosrijk gebied aanwezig. Het plangebied voldoet dus niet aan de specifieke eisen die deze soort stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van de Alpenwatersalamander kan binnen het plangebied worden uitgesloten.

Op basis van de geraadpleegde verspreidingskaarten worden binnen het plangebied geen andere beschermde amfibieën verwacht.

4.3.4 Reptielen

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de beschermde Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voor kan komen in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De soort is vrij algemeen in het nabij gelegen natuurgebied De Lansing.

De Ringslang is een watergebonden soort. Deze soort heeft rijk begroeide oevers nodig om in te jagen en om zich te kunnen verschuilen. Voor de voortplanting maakt deze soort gebruik van broeihopen van takken, stro en bladeren. Er zijn binnen het plangebied geen afvalhopen met snoeiafval aangetroffen die dienst kunnen doen als voortplantingslocatie voor de Ringslang. Tevens zijn er geen overwinteringslocatie aangetroffen. De aanwezigheid van voortplantings- en overwinteringslocaties kan worden uitgesloten.

Langs de sloot aan de noordkant staat een harde beschoeiing wat toegang voor de Ringslang moeilijk maakt. De sloot tussen Elzenbroek 1 en 3 en 6 is door meer vegetatie op de oever wel geschikt als foerageergebied voor de Ringslang. Deze oever is ook meer toegankelijk voor deze soort. De Ringslang kan via deze route ook in het plangebied komen om te foerageren. De incidentele aanwezigheid van de Ringslang binnen het plangebied om te foerageren kan niet worden uitgesloten.

Op basis van de bureaustudie worden binnen het plangebied geen andere beschermde reptielen verwacht.

4.3.5 Grondgebonden zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er meerdere zoogdiersoorten voorkomen in en rond het plangebied, zoals Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Konijn, Veldmuis en Woelrat (allen wnb-andere soorten) (0-1 km). Dwergspitsmuis, Vos en Wezel (allen wnb-andere soorten) komen voor in de omgeving van het plangebied (1-5 km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming in de provincie Zuid-Holland.

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Waterspitsmuis (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') kan voor komen in de directe omgeving van het plangebied (0-1 km). De Bever (wnb-hrl, Rode lijst status 'gevoelig'), Boommarter (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar'), Otter (wnb-hrl / Rode lijst status 'verdwenen uit NL') en Steenmarter (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') komen voor in de omgeving van het plangebied (1-5 km).

De Waterspitsmuis komt voor langs schone sloten die niet te voedselrijk zijn. De sloten dienen een goede watervegetatie te hebben en ruige oevers. De Waterspitsmuis is zeer schuw en kan zich letterlijk doodschrikken van een hard geluid. Het plangebied voldoet niet aan de specifieke eisen die de Waterspitsmuis stelt aan zijn leefgebied. Er zijn geen ondergedoken waterplanten of rijk begroeide oevers. De aanwezigheid van de Waterspitsmuis binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Figuur 10: Interieur van de glazen kas

De Bever komt voor in overgangsgebieden tussen land en water, o.a. in moerassen, langs beken, en rustige rivieren en meren. Langs het water moeten bossen aanwezig zijn, waar voldoende hout aanwezig is wat de Bever kan gebruiken om dammen van te maken. Het plangebied voldoet niet aan de eisen die de Bever stelt aan zijn leefgebied. Er zijn geen bomen en moerassen binnen het plangebied. De aanwezigheid van de Bever binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De Boommarter leeft met name in bosrijk gebied. Dit ontbreekt binnen het plangebied. De aanwezigheid van de Boommarter binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De Otter leeft in oevers met voldoende oevervegetatie om te schuilen en te rusten. Hij komt o.a. voor in meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Hij heeft de voorkeur voor schoon, zoet water. Ook voor deze soort geldt dat geschikt leefgebied ontbreekt binnen het plangebied. De aanwezigheid van deze soort kan worden uitgesloten.

De Steenmarter leeft in steenachtige biotopen en plaatsen waar hij kan schuilen, zoals in steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. De steenmarter komt ook voor in parklandschappen. Hij is te vinden in de omgeving van dorpen en boerderijen maar ook in de stad. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. De aanwezige kassen en schuur zijn niet geschikt als leefgebied voor de Steenmarter. Er zijn

ook geen sporen (nest, latrine) aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied. De aanwezigheid van de Steenmarter kan worden uitgesloten.

4.3.6 *Vleermuizen*

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn beschermd (wnb-hrl).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Ruige dwergvleermuis (0-1km) en Rosse vleermuis (1-5km).

Tijdens de veldinventarisatie is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

De aanwezige kassen en schuur zijn niet geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten. Er zijn geen spouwmuren of dakpannen aanwezig waar vleermuizen tussen of onder kunnen gaan zitten. Er zijn geen sporen (mest en krijtsporen) aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van vleermuizen in de bedrijfsgebouwen.

Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig die gebruikt kunnen worden als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten.

Het plangebied is niet interessant als foerageergebied voor vleermuizen door de afwezigheid van bomen en opgaand groen. De brede sloot aan de noordkant kan wel als foerageroute gebruikt worden door verschillende vleermuissoorten, bijv. om te foerageren bij De Lansing. Het water blijft behouden. Wel wordt geadviseerd terughoudend te zijn met bouwverlichting en verlichting van de woningen aan en langs het water om de foeragerende vleermuizen over het water niet te verstoren.

De geplande werkzaamheden zullen dan geen schade veroorzaken aan de gunstige staat van instandhouding van verschillende vleermuissoorten.

4.3.7 *Overige soorten*

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde libelsoort Groene glazenmaker (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De beschermde waterslak Platte schijfhoren (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') komt voor in de omgeving van het plangebied (1-5km).

De Groene glazenmaker is voor zijn voortplanting afhankelijk van de waterplant Krabbenscheer. In de sloot is geen Krabbenscheervegetatie aangetroffen. Hierdoor is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor deze soort. De aanwezigheid van de Groene glazenmaker kan worden uitgesloten.

De Platte schijfhoren leeft in water met een goed ontwikkelde watervegetatie en een goede waterkwaliteit. De aanwezige sloot voldoet, door afwezigheid van watervegetatie, niet aan de specifieke eisen die deze soort stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van de Platte schijfhoren binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied geen andere beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

Figuur 11 en 12: De kas ten westen van Elzenbroek 6

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de beschermde soorten binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura2000, NNN-gebieden of ecologische verbindingzones). Het plangebied zelf is niet geschikt als foerageergebied voor de doelsoorten van de nabij gelegen Natura2000-gebieden. Het weiland te noorden van het plangebied wordt wel gebruikt als foerageergebied door de Smient. *Geadviseerd wordt om heiwerkzaamheden buiten de overwinteringsperiode (nov t/m jan) uit te voeren om verstoring te voorkomen.* Schade aan Natura2000-doelsoorten is dan niet aan de orde.
- Voor een deel van de beschermde soorten (Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Meerkikker, Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Konijn, Veldmuis, Woelrat, Dwergspitsmuis, Vos en Wezel) geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- Er zijn geen bomen aanwezig binnen het plangebied. Indien vegetatie verwijderd wordt, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. *Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*
- Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de Wnb, zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. De bebouwing is niet geschikt voor Huismus en/of Gierzwaluw. Er zijn geen bomen die kunnen dienen als nest- en/of roestlocatie voor een uil of roofvogel. Er broedt een Torenvalk ten westen van het plangebied. Deze vogel jaagt op het grasland ten noorden van het plangebied.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de Grote modderkruiper (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voor kan komen in het plangebied. De sloot langs het plangebied voldoet niet aan de specifieke eisen die deze soort stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van de Grote modderkruiper kan worden uitgesloten.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Rugstreeppad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De Alpenwatersalamander (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'thans niet bedreigd')

komt voor in de omgeving van het plangebied (1-5km). Het huidige plangebied is niet geschikt als voortplantings- en overwinteringslocatie voor de Rugstreeppad. Op het moment dat er werkzaamheden gaan plaatsvinden kan het plangebied mogelijk wel geschikt worden als voortplantings- en overwinteringsgebied. Geadviseerd wordt te voorkomen dat er gedurende de voortplantingsperiode (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen. Het plangebied voldoet niet aan de specifieke eisen die de Alpenwatersalamander stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

- Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de beschermde Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voor kan komen in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). Het plangebied is niet geschikt als voortplantings- en overwinteringsgebied van de Ringslang. De aanwezigheid hiervan kan worden uitgesloten. Het plangebied kan wel incidenteel gebruikt worden als foerageergebied door de Ringslang. Bij het opruimen van de kwekerij dient met bedacht te zijn op het mogelijk voorkomen van deze soort. *Indien er gedurende de werkzaamheden een Ringslang wordt aangetroffen wordt geadviseerd deze te verplaatsen naar een locatie waar geen werkzaamheden meer plaatsvinden of te laten ontsnappen richting de brede sloot.*
- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Waterspitsmuis (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') kan voor komen in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De Bever (wnb-hrl, Rode lijst status 'gevoelig'), Boommarter (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar'), Otter (wnb-hrl / Rode lijst status 'verdwenen uit NL') en Steenmarter (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') komen voor in de omgeving van het plangebied (1-5km). Voor al deze zoogdieren geldt dat er binnen het plangebied geen geschikt leefgebied aanwezig is dat aan hun specifieke eisen voldoet. De aanwezigheid van de Waterspitsmuis, Bever, Boommarter, Otter en Steenmarter kan worden uitgesloten.
- Uit de bureaustudie blijkt dat verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied. Het gaat hierbij om de Gewone dwergvleermuis, Laatzvlieger en Ruige dwergvleermuis (0-1km) en Rosse vleermuis (1-5km). Er zijn geen bomen die geschikt zijn als verblijfplaats voor boombewonende soorten. De aanwezige kassen en schuren zijn niet geschikt als verblijfplaats voor gebouwde bewonende soorten. Het plangebied is niet heel interessant als foerageergebied voor verschillende soorten vleermuizen. De brede sloot ten noorden van het plangebied is wel geschikt als foerageroute voor verschillende soorten vleermuizen. Er wordt daarom geadviseerd om bouwverlichting en verlichting van de woningen en tuinen zoveel mogelijk te beperken en te voorkomen dat het licht op het water van de sloot schijnt. Door het gebruik van alleen LED-verlichting wordt uitstraling beperkt. Hierdoor kan verstoring van de vleermuizen worden voorkomen. De werkzaamheden zullen dan geen schade veroorzaken aan de gunstige staat van instandhouding van de populaties vleermuizen.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde libelsoort Groene glazenmaker (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1 km). De beschermde waterslak Platte schijfhoren (wnb-hrl / Rode lijst status

'kwetsbaar') komt voor in de omgeving van het plangebied (1-5km). Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied aanwezig voor deze soorten. De aanwezigheid van de Groene glazenmaker en de Platte schijfhoren binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, Landsmeer 2012
2. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
3. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 4 oktober 2016
4. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
5. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2017. *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017.
6. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, geconsolideerd, in werking per 19 januari 2018
7. '© NDF - quickscanhulp.nl 19-10-2018 11:58:30'

Geraadpleegde internetsites:

8. www.rijksoverheid.nl
9. www.bij12.nl
10. www.rvo.nl
11. www.ravon.nl
12. www.vleermuis.net
13. www.zuid-holland.nl
14. www.zoogdiervereniging.nl
15. www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/VRM
16. <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=EHS>
17. www.waarneming.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
KvK 29031331
+ 31 (0)182-395460
www.watersnipadvies.info
advies@watersnip.info

